

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.
Hirdetések árszabály szerint.

Pár szó a sándorfalvai paphoz.

Sándorfalván jártam a napokban, hogy megszorítsam a kezét néhány szegény, de becsületes magyar embernek, akiknek sorsa érdekelt. Ott hallottam, hogy főtisztelendő uram az előbbi vasárnapon a szószékről a szegénységet állította követendő eszményként az amúgy is koldustarisznyás hivei elé. Nem hallottam ugyan, de nagyon szép beszéd lehetett, amint az ájtatos hivek szavai-
ból kivettem.

Csodálkozom azonban, hogy mért ajánlja főtisztelendő uram olyan melegen a szegénységet a koldusoknak? Talán csillapítani akarja a kitörni készülő elkeseredést, amelynek éle az ön dúsgazdag kegyurának uradalma ellen irányul? No de nem kutatom az okot.

Szép tárgyat választott, az igaz és el is tudom képzelni, mily átszelleműten hivatkozott a világ megváltójára, a keresztfán vértanúhalált szenvedett Jézusra, aki szegényül élt egész életén át, holott kincseket szerezhetett volna, de ő a földi hiúságokkal, vagyonnal, örömmel nem törődött, hanem égre szegezve tekintetét és a föld sarán túl, a mennyországban kereste az örök boldogságot. „Az utolsók lesznek majd az elsők“ ott. A szegények osztályrészül jut majd a földi életen túl a legtökéletesebb boldogság.

Jó katolikus vagyok magam is. Vallom a názárethi istenember erkölcsét. Vagyonna áhító nem vagyok. Amim van, megosztom másokkal. Sajnos, nincs százezer holdas birtokom, mert ha volna, nem engedném sanyarogni, nyomorogni a csongrádmegyei népet, mint a Pallavicini örgróf, aki — bár szintén hithű katolikusnak vallja magát — még örök áron sem akar földet adni a népnek, tisztességes bérletet sem, sőt embernek való napszámot sem.

Mindezt tudja jól főtisztelendő uram is, sőt tud még többet is. Tudja, hogy az uradalom kihasználja a sándorfalvai népet, amely koldusszegény amúgy is. Tudja jól, hogy 40—60—80 fillér a napszám és a koronát ritkán haladja meg, pedig a munkástól baromi munkát követel az uradalom. Tudja azt is, hogy a nép nem szerezhet semmit és így rossz esztendőben az éhínség fenyegeti, holott az uradalom magtárai akkor is szinültig teltek.

Főtisztelendő uramnak tudnia kell azt is, hogy minden embernek, tehát a sándorfalvai magyaroknak is, istenadta joguk van a tisztességes, emberhez méltó

megélhetéshez, ami nincsen meg — és e koldustarisznyás, elkeseredett népnek mégis a szegénységet ajánlja? Hát kell azt ajánlani? Hiszen úgyszólván a nyomorultjai annak!

De hát főtisztelendő uram követi-e a saját tanítását? Bizony nem. Ha keresztlevélért vagy más hivatalos irásért fordul a parochiára a szegény paraszt, az őt koronából nem enged. A földjéből sem adna oda ingyen egyetlen négy-szögölet sem, sőt amit eddig használt bérbe adott, hallomásom szerint ezután házi kezelés alá veszi, hogy fokozza a jövedelmét ezzel is. Szóval főtisztelendő uram is ember, még pedig jobblétért küzdő ember, aki a földi javakat éppen nem veti meg és ha számot tart is menybéli boldogságára, előbb a földön akar boldogulni.

Mért nem hirdeti főtisztelendő uram a szószékről is ezt? Hiszen tudja jól, hogy az éhezőket holmi igéretekkel nem lehet jóllakítani, sőt a jó papnak nemcsak lelki, de anyagi életében is támogatni, védeni, oltalmazni kell hiveit. Mért nem kel ki a szószékről az uradalom szivélensége, lelketlensége és a munkásnép kiszípolozása ellen? Hogy szeretné, hogy rajongana akkor önért a nép! Igaz, hogy akkor az uradalom nem adna főtisztelendő uramnak olcsó és méltányos bérletet, de hát az igazságért küzdeni kell és a Krisztus Jézus szolgájának nem a tollasodást kell tekintenie, hanem a nép igazáért szembeszállani még a kegyurával szemben is.

Mért nem áll főtisztelendő uram a szegény sándorfalvai nép törekvéseinek élére, holott éppen ön volna arra legalkalmasabb személy? A nép tisztességes munkabért, hosszabb idejű bérletet vagy méltányos árért örök földet kér. Az örgróf — mondják — jószívű ember és vallásos, nem ellensége a népnek, mint novákjai, akik rossz tanácsadók. Világosítsa föl az örgróft. Tárja föl előtte őszintén a nép helyzetét. Magyarozza meg neki, hogy türethetetlenek a munkabérviszonyok, hogy amit a szegény néppel cselekszenek, az becstelen munkauzsora, ocsmány bűn, a leggyalázatosabb visszaélés az uradalom által alapított, de teljesen körülzárt Sándorfalva község népének szerencsétlen helyzetével.

Mondja el mindezt az örgrófnak becsületes őszinteséggel és isten szolgájához méltó nyíltsággal. Ne féljen az uradalom úri cselédjeinek, a novákok haragjától vagy boszújától, a nép szeretete fogja megoltalmazni. Tudja ön jól,

hogy a nép minden kívánsága jogos, méltányos és igazságos: ha igazán átérzi hivatását, tudni fogja kötelességét.

Rostkowicz Arthur.

Tergina dr. legújabb ügyéről.

„Az erőszakos nyugdíjazás“ cím alatt közölték a lapok dr. Tergina Gyula tanfelügyelő legutóbbi „kellemetlen“ ügyét, amelynek vértanújaként, áldozataként szerette volna magát feltüntetni. Ez azonban nem sikerült.

Az első pillanatban mi is annyira meglepődünk, hogy nem tudtuk hirtelen, nevéssünk-e vagy boszankodjunk az eseten, amely páratlanul áll a maga nemében, mert lehetetlen elképzelni, hogyan bírjon valaki (hivatalon kívül) hamis felterjesztést intézni a közoktatásügyi kormányhoz Tergina nyugdíjaztatási kérelmével és valódi aláírásával? Hogyan iktatta be, hogyan adhatta postára hivatalosan a postakönyvvel és hogyan került a hamisítvány alá a tanfelügyelő valódi aláírása? Ez megfoghatatlan. Hogy mégis megtörtént, ezért is meg kell indítani a tanfelügyelő ellen a felfüggesztéssel egybekötött fegyelmi vizsgálatot.

Maga a tanfelügyelő a miniszteriumban olyan gyerekesen védekezett, hogy az oszlopos tisztviselők is megcsóválták a fejüket. Az általa hamisítottnak jelzett nyugdíjaztatás iránti kérést aláírását, miután más hivatalos iraton levő aláírásaival is összehasonlított próbákat tettem, kénytelen volt valódinak elismerni. Hogy miképp került a hivatalos nyomtatványra a hamis felterjesztés és az alá az ő igazi aláírása, arra nézve azt mondja, hogy mikor ő hivatalos ügyben a városból távozni szokott, a hivatalban többször is, illetőleg rendszeren több üres nyomtatványt ír alá és otthagyja azon célból, hogyha valami sürgős felterjesztésre vagy más egyébre volna szükség, a hivatali személyzete megtehesse az ő távollétében is.

Szinte kétségbe kell vonnunk, hogy ép észszel ily védekezéssel oszlopos állami tisztviselő elő merjen állani, mert hiszen ez a védekezés a legsúlyosabb önvád, amelyet a miniszternek vagy államtitkárnak, aki előt ezzel a gyerekes védekezéssel előállott, azonnal föl kellett volna függesztetni állásától. Az a tény, hogy ő hivatalos iratokat előbb irt alá, mielőtt tartalmukat ősmerte volna, a legsúlyosabb fegyelmi vétség. Ezzel ő beismerte, hogy hivatalában példátlan a rendetlenség, sőt ott ellenőrzés és felügyelet sohasem volt rendes, amint-hogy nem is lehetett, hiszen így a legdurvább visszaélésekre adott hivatali alárendeltjeinek alkalmat és nem ő rajta mult, hogy azok a legsúlyosabb visszaélések egész seregét el nem követték.

Hogy más irányban is, különösen pénzkezelés terén, súlyos mulasztások terhelik a tanfelügyelőt, bizonyítja Tapodi dorosmai építőmester esete is, aki a hazának tantermekül való kibérléséért a neki járó 150 koronát két év óta sem tudja megkapni. Ezért eljelen-tést tett a miniszternél, aki a vizsgálatot el is rendelte. Ennek során Tergin azzal védekezett, hogy a 150 koronát Tapodi veje, Grulich Sándor dorosmai adónyilvántartó vette föl nyuirta ellenében. Grulich Sándor tagadja ezt, a kérdéses nyugta pedig véletlenül eltűnt. Hat nem különös ez? Csupa véletlenségből éppen az

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer

az okmány tünt el, amelyre az igazság kiderítése céljából szükség volna.

De csak térjünk vissza a hamisítványra. Erről a „Szegedi Napló” is közölt tudósítást azon melegében. Minden sora elárulja, hogy a cikket Tergina maga, vagy megbízottja sugalmazta. Azon cikk második részében (bar a lap maga előre tagadta) súlyos gyanúsítást tartalmaz *Putics György* volt tanfelügyelőségi írnok ellen, mintha bizony a hamis fölterjesztésben része volna. *Putics* ugyanis fegyelmi főjelentést tett Tergina ellen, aki szerinte jogtalanul megkárosította, mert nem annyi napdíjat utalványozott neki, mint amennyit a minisztérium kiutalványozott. Azt is írta a Sz. N., hogy *Putics* a városban *Zsilinszky Mihály* közoktatásügyi államtitkárnak hozzá intézett levelét mutogatná. Az a sanda gyanu lappangott akkor e közlés mögött, mintha az a levél is hamisítvány volna. No hát mi is láttuk azt a levelet. *Putics* elhozta a szerkesztőségünkbe. *Hát azt a levelet tényleg Zsilinszky Mihály államtitkár írta.* Irta pedig azért, mert *Putics* nagyon sokat sürgette ügyének elintézését és az államtitkár e hivatalos levelével (ígtatva is van) meg akarta nyugtatni a türelmetlen fiatal embert. Tehát ez a levél semmi összefüggésben sincs a hamisítvánnyal, amit kötelességünk kijelenteni utólag is.

Tanácsolunk azonban valamit dr. *Tergina Gyula* tanfelügyelőnek, ha komolyan nyomozni akarja a hamisítót. Készíttesse el a mi költségünkre a hamisítvány hű mását és mi leközzöljük. Majd ki fog derülni aztán, ki a hamisító. Addig azonban, amíg ezt meg nem teszi, kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy gyanakszunk a hamisítási mesében. Hogy miért? Azt is megokoljuk legközelebb.

Fölvetjük egyébként a kérdést az ártatlanság bárányának: nem-e jobb lett volna fölküdeni a nyugdíjaztatáshoz szükséges okmányokat? A következmények fogják megmutatni, hogy igen, mert amint dr. *Tergina Gyula* tanfelügyelőnek a „Független Közvélemény” tárgyilagosa vádjaira adott igazoló jelentése (amit a közoktatásügyi kormány felszólítására tett) *Rostkowitz* Arthur szerkesztőnk kezébe került, pedig az idő nincs messze, mert a tegyelemi ügy nemsokára véget ér, olyan nagy szaladás lesz itt, amilyenre *Szvatopluk* óta még a legöregebb kétemeleles tótok sem tudnak visszaemlékezni.

Tizenhat hónap óta küzdünk a tanfelügyelő ellen. Támadásaink célja nem politikai vagy személyi boszu volt, hanem a köztisztesség védelme. A tanfelügyelő magánszemélyére vonatkozó tömérdek adatainkat éppen ezért nem használtuk föl. De már fogytán a türelmünk.

Még valameddig azért elvárunk. Pár hét eleget arra, hogy a legilletendőbb királyi tanácsos is elvégezhesse a búcsúlatogatásokat. Különösen eleget neki, mert kellemetlen modora, kapzsisága és pökhendisége következtében nem igen szerzett személyes barátokat és távozásának csak örvendeni fog úgy Szeged és Hódmezővásárhely, mint Csongrádvarmegye közönsége.

Távozása esetén mi is nagylelkűek leszünk. Elengedjük a tartozását, t. i. azt a sajtóper, amelyet 16 hónap óta nem mert megindítani ellenünk, hogy ez által köztisztviselői tisztességének legalább a látszatát megmenteni igyekezett volna.

Az algyői kegyur.

Algyő községének tiszta római katolikus népe szomorúan kénytelen tapasztalni, hogy templomának kegyura, *Pallavicini* Sándor örgróf husz évet meghaladó idő óta egyáltalán nem gondoztatja az istenházát, holott kötelessége volna.

Az árvíz óta (1879.) az algyői templom a pusztulás képét mutatja. Falairól lemállott a vakolat és korhadásnak indultak a vereslő téglák. A hó és esővíz átáztatta teljesen a falakat, amelyek átrepedeztek, úgy hogy az esővíz átsurog rajta.

Csodálkozunk a közigazgatási hatóságok nemtörődömségén, mert ez a templom összeomlással fenyeget és félt, hogy éppen olyankor og összeomlani, amikor tele lesz a hívők szá-

zaival. Közveszélyes ez a templom. Be kell zárni, mielőtt összeomlana.

Nagyon téved a községi elöljáróság, ha azt hiszi, hogy ezt a düledező romot 10—12000 korona költséggel helyre lehet állítani. Még 50.000 korona is kevés volna ahhoz.

Az a csupasz összeropaszott falú, összeomlással fenyegető istenháza súlyos mulasztással vádolja a kegyurat, akinek az árvíz óta be nem váltott becsületbeli tartozása volna a bajon segíteni. Hogy miért becsületbeli kötelessége volna ez, arra is felelünk.

Nem mindig a *Pallavicini* örgrófok voltak az algyői templom kegyurai. A kegyuri kötelességeket a múlt század első felében a község teljesítette. A jobbágyság felszabadításakor a kegyuri jogok részese Algyő községe lett. Az istenháza fentartására voltak alapítványi földjeik és pedig a hódmezővásárhelyi határban a 300 holdas nádlási földek, a mintegy 30 holdas algyői volt kastélykert és 25 holdas szomolyai dűlő Tápé felett. Ezen földek a legalacsonyabb számítás mellett behoznának ma 12.000 korona haszonbért, amelyből fenn lehetne tartani az istenházát és javadalmazni a papot.

Hogy mi uton-módon kerültek a földek az uradalom tulajdonába, bajos volna meghatározni, mert az erre vonatkozó iratok az 1879. évi árvíz alkalmával eltűntek. Tény, hogy a szabadságharc utáni zürzavaros időkben kerültek az algyői templomföldek az uradalom birtokába. Vannak még öreg emberek, akik emlékeznek rá, hogy az ötvenes évek elején *Zombori* községi bíró a leghevesebben ellene szegült az átadásnak. Az uradalom ki is buktatta a bírói székből és *Tari* Antalt választotta meg, aki alatt, alkalmasint 1853-ban, megtörtént az átadás.

Ezek a földeken azonban tudott már az uradalom. A nádlási 300 holdat *Novák* József potom áron (holdját 97 frtért), a vásárhelyi gazdáknak vesztegette el. *Fejes* Balint, *Rózsa* Imre vásárhelyi gazdák sokat tudnának beszélni erről. A volt algyői kastélykert az uradalom csak nem rég parcellázta és házheleknek adta el az algyőieknek, persze jó borsos áron.

Tehát az uradalom használta és eladta a templom-alapját képező földeket, kegyuri jogait gyakorolja, kötelességeit pedig nem teljesíti. Szégyelje magát az ilyen kegyur.

Ujdonságok.

— **Rákóczi-ünnep.** Végre valahára ébredezni kezd már a szegedi polgárság is, hogy kegyelet és hála adóját lerója a nagy II. Rákóczi Ferenc emléke iránt. Ugy értesültünk, hogy az alsóvárosi népkör akarja a Rákóczi-ünnepet rendezni. Ez nem helyes. Az egész város közönségét bele kell vonni az ünneplésbe, amelynek nem a szűk és füstös népkörök helyiségeinek egyikében, hanem a városháza dísztermében kell lezajlani.

— **Kossuth emlékezete.** A legnagyobb magyar hazafi, *Kossuth* Lajos emlékét ünnepli meg Szeged város hazafias polgársága a népkörökben szeptember 21-én, a magyar szabadságharc lángelkű vezérének születése 101. évfordulóján. A hazafias emlékünnepen a népkörökben társas összejövetel lesz szavalatokkal és ünnepi szónoklatokkal. Az ünneplő köröket meglátogatja ez alkalommal *Polczner* Jenő Kossuth-párti képviselő is.

— **Az ezer tó országa.** A magyarral rokon finn nemzet szabadságát, kiváltságait öt év előtt elkobozta a fehér csár, aki a világbéke hirdetésével akarta a népek rokonszenvét kiérdemelni. Ennek a koronás zsványának a a legeiső tette pedig az volt, hogy a kis finn nemzet szabadságát elkobozta. Az alig két millió lelket számláló finn nemzet kétségbeesett. Háromfelé szakadt. A legaljasabb párt elismerte az orosz uralmat és a koronás zsvány lábához csuszik kegyelemért, a másik párt a svédktől vár segédelmet, a harmadik küzdeni akar a szó erejével. Ez a nemzet színe-java.

Az ő temetőjük Szibéria. Az ezer tó hazája tele siralommal. Ezren és ezren kivándorolnak Amerikába, hogy ott elveszzenek az idegen néparadatban. Magyarország tudomást sem szerzett a rokon nemzet pusztulásáról, pedig milyen szép és nemes cselekedet volna, ha néhány ezer finn testvérnek új hazát adna a magyar. Bizonyára többet használnának ők nekünk, mint a galicizai népsöpredék, mely hivatlanul özönlök be és árasztja el a felvidéket.

— **Az új főkertész.** Tehát nem az érdemet méltányolták. Vadidegen ember lett Szeged város főkertésze, akinek még fogalma sincsen arról, mi lesz a teendője, hiszen a helyi viszonyokkal sem ismerős. Eddig a főváros szolgálatában állt, mint alkertész, s előttünk szinte érthetetlen, mért jött el kisebb fizetésért Szegedre főkertésznek? A címért bizonyára nem. Mért koczkáztatta biztos állását a bizonytalanért? Hiszen itt csak három próbaévre lett kinevezve és ha nem képes megfelelni állásának, három év múlva azt mondhatják neki: föl is ut, le is ut, mert az új szabályzat értelmében a főkertész nem hivatalnok a városnak, hanem cselédje, akinek fölmondhatnak három éven belül is. Ha az új főkertész megismeri a helyi viszonyokat, bizonyára nem foglalja el az állását, amely korántsem ér föl a budapesti alkertészi állással. A főkertész (különösen most, a három évi próbaidő alatt) a város cselédje, akinek parancsol a főispán, a tanács, a közkerészeti bizottság, stb., amit önérzetes szakember aligha fog eltűrni.

— **Az öreg bakák forrongása.** A fegyelem teljes meglazulását tapasztalják a tisztek is a kaszárnnyákhán. Mentül jobban közeleg október elseje, annál izgatottabbak az öreg katonák. De nálunk még csak hagyján, mert a magyar baka inkább tűr, mert tudja, miért. Más azonban a felfogás Ausztriában. A cseh, olasz, horvát, lengyel, ruthén, vend, tót, dalmát, német bakák sehogy sem tudják elképzelni, mért kell nekik három évnél tovább szolgálni. Igyekeztek is odaát hangulatot kelteni ellenünk, de nem sikerült. Az ausztriai bakák nem tudják elhinni, hogy a magyarok volnának az okai ennek. Félő, hogy az osztrák tartományokban fognak föllázadni a katonák és már is oly aggasztó jelek mutatkoznak, mert az öreg legénységet valósággal őriztetik a fiatalabb legénységgel. Az öreg katonák közül oly sokan tagadták meg az engedelmisséget, hogy a börtönök egészen megteltek.

— **Az égő Balkán.** Minden jel arra mutat, hogy Europa puszkaporos hordója, a Balkán, rövidesen föl fog robbanni. Legelőször az albánok mozgolódtak, akiket csak nagynehezen birtak lecsendesíteni. A bolgárok Maczedoniában keltek föl és velük nem bír a török katonaság. Bulgária mozgósít, a fejedelem erélytelen, gyöngye báb, aki előbb-utóbb *Sandor* király sorsára jut. Szerbiában a tisztikar esküdtött össze. Görögország remegve gondol vérei sorsára, akiket halomszámra öldösnek. A tehetetlen Törökországot pedig áthatja a vészkiáltás, hogy Mohamed föltámadt mekkai sírjából és azt mondta: Allah, mentesd meg a népedet. Rettenetes fajharcra van kilátás. Ha a török összeszedi magát, akkor összetöri a Balkán-államokat, sőt megbír még Oroszországgal is talán, mert hiszen az is tele belső ellenséggel. Nehéz idők fognak elkövetkezni, az bizonyos, s nem lehetetlen: az égő Balkán tüzes csóváinak szikráit elhozza a vihar Európába is.

— **Megalakult a fogyasztási szövetkezet.** A vasuti központi leszámoló hivatal tisztviselői ismét tanubizonyosságot tettek arról, hogy gyors elhatározással szokták elvégezni dolgaikat és nem posványosítják el közügyeiket, mint a városnál szokás. Mint értesültünk, a tervezett fogyasztási szövetkezet már meg is alakult, még pedig a budapesti szövetkezet főokjaképen és működését rövidesen meg is kezdi. A főokraktár számára érkező élelmi cikkeket a vasutak a legolcsóbb díjtelek mellett szállítják, úgy hogy a fogyasztási szövet-

kezet tagjai mindenféle élelmiszert legalább is 10%-kal olcsóbban szerezhetik be, mint eddig a szegedi piacon. Erre a gyors elhatározásra az készítette a leszámoló hivatal tisztviselőit, mert a szegedi tanács évek sora óta bolondítja már a közönséget a piac-ügyek rendezésével, de mindeddig semmit sem tett.

— **Mire megvénülünk.** Az öregségnek sokszor keservesek az évei, különösen ha a munkaképtelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek hogy öregségére is legyen mit a tejbe aprítani. Takarékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletészét vált magának mindenki a Bankegyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel címén olcsó kölcsönt kap és a szövetkezet sorsjegyreményeiben is részesedik.

— Hat koronáért — hivatalvesztés.

A szegedi fegyelmi választmányának Kürthy Elek segédrendőrbiztos ösmert fegyelmi ügyében hozott ítéletét a belügyi kormány helybenhagyta. Hat koronáról volt szó. Hogy felvette-e ezt az összeget Kürthy vagy sem. Kürthy tagadta és teljes bizonyíték nem volt ellene. Azért mégis elvesztette állását. Bezzeg ha befolyásos atyafisága lett volna vagy sógora a főkapitánynak, mint a boldogult zeneiskolai igazgató, majd elsimították volna az ügyét. De hát neki nem volt sógora a főkapitány, hanem ellensége. Meg is lakolt érte szörnyen. Az ő példáján okuljanak azok, akik befolyásos atyafiság nélkül merészelnék hivatalt foglalni. A régi német közmondás jut eszünkbe: a nagy tolvajokat futni engedik, a kis tolvajokat felakasztják. Ez a fegyelmi ügy is újabb bizonyítéka annak, mennyire részrehajló a főispán befolyása alatt működő fegyelmi választmány.

— **Helyreigazítás.** A siketnémák és vakok intézetének igazgatóságától az alábbi levelet kaptuk: Becses lapjának legutóbbi számában egy rövid közlemény jelent meg a vezetésem alatt álló intézetről, amely a valóságban nem felel meg, tisztelettel kérem ennélfogva, hogy a jó ügy érdekében szíveskedjék helyreigazító soraimnak helyet adni. A tény az, hogy a mellékhelyiségektől eltekintve, a két épületben összesen 27 terem épült; e termék közül pedig mindössze 4 képezi az igazgató és 1 a szaga lakását. Hogy a tanhelyiségek főként a II. emeletre kerültek, annak egyszerű oka az, hogy azok világosabbak és egészségesebbek. Rendkívül fogok örüdeni, ha mindezekről valamely délelőtti személyesen méltóztatik meggyőződni és egyúttal intézetünket és munkánkat megtekinteni. Kiváló tisztelettel Klug Péter igazgató.

— **Uj függetlenségi kör.** Régi óhaj-tása fog teljesülni Sándorfalva község független érzelmű polgárságának, mert a tervezett függetlenségi kör végleges megalakulásának nincs többé semmi akadálya. Az alakuló függetlenségi körbe mintegy hatvanan jelentették belépési szándékukat. A kisasszony napján tartott alakuló értekezleten a bemutatott alapszabályokat egyhangulag elfogadták és ideiglenes elnökké Czifok János vendéglőst, jegyzővé Jablonszky István iparost választották, míg a kör diszelnökévé dr. Kelemen Béla országgyűlési képviselőt. Az értekezleten megjelent Rostkowitz Arthur pártjegyző is, aki összetartásra buzdította a polgárokat.

— **Huszonötévig kántor.** A szegedi zsidó hitközség derék kántora, Schorr Mór vasárnap este ünnepelte 25 éves kántori működésének jubileumát a Goldstein-fele vendéglőben, ahol nagy számban jelentek meg tisztelői és barátai, akik elhalmozták szerencsekívánataikkal a más vallásúak körében is népszerű kántort.

— **Az új szintársulatról.** Még itt sincsen az ujonan szervezett Janovics-féle szintársulat, a színügyi bizottságban már is erősen bírálgatták a hiányaiért. Ujvári Péter kartársunk az új színházi titkár rokonszenves bemutatkozásával sem tudta megakadályozni, hogy a szintársulat mulasztásait erős bírálat tárgyává ne

tegyék. A színügyi bizottságnak igaza is van. Az idő már elmúlt, hogy a hiányzó személyzetet pótolni lehessen, mert a legjobb erők más társulathoz szerződtek, tehát már csak harmadrendű erőket szerződthet az igazgató elsőrendű szerepekre. Ez pedig nem valami rokonszenves beköszöntő.

— **Botrány a gőzfürdőben.** A városi gőzfürdőben parját ritkító botrány történt a héten. A kora délelőtti órákban 5-6 uri ember uszkált a nagymedenczében, amikor is az egyik észrevette, hogy a medencze vizében ürülékek uszkálnak. Természetesen óriási lett a felfedezésre a felháborodás és a lármára összeszaladt az egész fürdő személyzete. A fürdőzők közül ketten annyira rosszul lettek, hogy hanyingert kaptak, úgy hogy orvosi segítséget kellett igénybe venniük. A medenczét természetesen azonnal kiürítették és friss vízzel töltötték meg, de bizony a fürdővendégeknek nem volt türelmük megvárni ezt. Főhívjuk a tanács figyelmét erre a botrányos esetre, amely éppen nem alkalmas arra, hogy a gőzfürdő hírnevét emelje. Ez a botrányos eset annak a következménye, hogy a szolgaszemélyzet teljemen szabadjára hagyja a fürdőzőket, holott meg kellene figyelni állandóan, nem-e követ el valaki hasonló czudarságot. Elvárjuk, hogy a tanács szigorú vizsgálatot fog indítani és intézkedni fog, hogy hasonló botrány többé elő ne fordulhasson.

— **Az „előkelő” hang.** A szegedi napisajtó mindig azzal tetszelgett magának, hogy előkelő hang ömledez hasábjairól. Persze, a mi hangunk nekik érdes, kemény, sőt durva volt. No igen, őket nemes hév, szenvedély nem hivatott soha. Az igazságtalanság láttára nem jöttek tüzbe ezek a derék üzletemberek. Bezzeg nekiküzesedtek most, amikor a vérüket a versengés megmozgatta. Előbb a Szeged és Vidéke tüzött össze a Szegedi Híradóval, utóbb pedig Sz. és V. a Szegedi Naplóval, no és ugyancsak alább adták az „előkelő” hangot. Most láttuk csak, hogy ők is tudnak ám gorombáskodni, még pedig ugyancsak vastagon. No lám, az előkelő hangot hogy eldurvítja a konkurrencia!

— **Mindenkinék örömet okoz** a szép ékszer. Mai napság, a legszegényebb ember is vásárol magának órárt, láncot, függőt, gyűrűt, mert az ékszer nem kidobott pénz, hanem megtakarított érték, de csak akkor, ha rendes, megbízható helyen vásároljuk. Ilyen megbízható hely a **Politzer Sandor és Fia** üzlete Szegeden, a Klauzál-éren, a Wagner-féle üzlet és a Kossuth-szobor között. Ez a cég már **százötvenöt év** óta szolgálja ki becsülettel vevőt s aki ott vásárol, bizonyára nem csalatkozik.

Néhány sor a történelemből.

Az osztrák lapok tüzet okádnak újból reánk. A rebellis Kossuth-kutyákra, a lázadó Rákóczi-fajra szörnyen fenekednek. Hogy mily alávaló módon hazudoznak, ime néhány sor a történelemből czáfolatul:

„Habsburgi Rudolf, a mai dinasztia megalapítója 1278-ban Morvamellékén csak 10.000 emberével állt szembe vetélytársa: Ottokár cseh fejedelem 30.000 elszánt, bator harcosával. Kun László magyar király 40.000 főnyi hada késő éjjelig harcolt a helyüket bátran megálló csehek ellenében. Ottokár holtteste telet halmok képződtek az elesett, levágott csehekből. Habsburgi Rudolfnak a magyar segély trónt és koronát juttatott. Magyar segély nélkül az a 30.000 elszánt cseh vitéz azt a 10.000 svábót früstökre fölemesztette volna.

Az apja után n. ellőzött Habsburgi Albert III. Endrénk magyar segélylyel helyezte vissza Rudolf trónjába, tehát a Habsburg-család hatalmának a Közép-Duna mellett megalapítója és biztosítója a magyar nemzet volt.

Persze midőn a Habsburgok a magyar király trónt is elnyerték, mindezek felejtve lőnek. Mit szenvedett nemzetünk Mária Terézia koráig, erről a történelem véresen tanuskodik. Ekkor tűnt ki a két századon át győtrött, kintzolt és tüzzel-vassal irtott magyar nemzetnek rebellis, lázadó, hálátlan (?) természete.

Nemcsak hét ellenség támadta meg Mária Terézia trónját, hanem született alattvalói is:

a kegyelt osztrákok Linzben kezét nyalták Bajor Károlynak, a királynő legveszedelmesebb ellenségének, a *pragmatica sanctio* elismerését megtagadónak és az alkotmányától, törvényeitől megfosztott magyar 100.000 harcossal sietett a harczterre és megmentette a Habsburgok uralmát.

Hát erre is a feledékenység leple borult. A francia forradalmi eszméktől megriadt Habsburgi Ferencz a budai Vérmezőn az egri vén hóhérral (1795) üttette le a magyar Jakobinusok fejeit. Sírí csend, minő a temetőben uralkodik, nehezedett a nemzetre. Szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek hirdetői nyirkos börtönökbe hurcoltattak. És pár évre rá a hadak nagymestere, Európa nemzetek legyőzője; Nagy Napoleon ezt írta (1809) a magyarnak: Akarom, hogy szabad nemzet legyetek! Gyülekezzetek Rákos mezejére és válasszatok magatoknak oly királyt, kit nem megvesztegetett miniszterek igazgatnak . . .

Mi történt? A századokon át féltreismert bíincsekkal kintzolt magyar, Rákos mezeje helyett Győr felé vágatott fegyverrel kezében, az európai trónokat felforgató Hatalmas ellen, hogy védje a Habsburgok trónját . . . Napoleon azt mondta a győri csata után a magyarra: kutyahűség, szolgahűség!

Es még mindig akad olyan szemtelen osztrák bérencz-lap, amely hűtlenséggel meri vádolni a magyart.

Innen-onnan.

(Neosalj János)

Mózes elfelejtette a tiz parancsolatba bevenni azt, hogy ne csalj. Talán akkor nem is került volna a vádlottak padjára Müller János horgosi mitkapsz. Így azonban odakerült és kapott 30 napi fogházat, mert Bedzsura József palicsi szőlősgazda, akit a többek közt 300 korona erejéig megcsalt, csalásért följelentette. Igaz hitű polgártársunk úgy követte el a csalást, hogy — midőn tavaly összevásárolta a palicsi bortermést — az általa akósnak jelzett ürmértékről kiderült, hogy az 8 literrel nagyobb. Persze a kis artatlan ezt a vádlottak padján tudta csak meg.

Hogason a nép elmés magyar nevet adott a polgártársnak, aki sokszor emlékezni fog a palicsi eseményre, midőn a gúnynevével fogják köszönteni a horgosi pajasztok.

(Bíró előtt.)

Bebeszedü horgosi asszony került a vádlottak padjára. Becsületsértéssel vádolta az apjának volt ágyaszalmája.

— Milyen vallású? — kérdezte a bíró.

— Hála lögyön a jó istennek, római katolikus vagyok — felelte.

— Hat mondta-e azt a szót ennek az asszonynak?

— Dehogyan mondtam tekintős bíró ur. Az édös apámmal élt ez az asszony. Már hogy is mondtam volna én neki azt a szót, *hiszön ő maga tudja legjobban, mi volt ő ott.*

Két igaz hitű polgártárs következett utána, szintén becsületsértés irányában.

— Hajlandó-e bocsánatot kérni? — kérdi a bíró.

— Ezer örömmel — jelenti a vádlott.

— Igen ám, de 30 korona ügyvédi költséget is meg kell fizetni.

— Micsoda? Harmincz koronát? Akkor nem kérek bocsánatot.

Vége mégis csak bocsánatot kért, miután az ügyvéddel 50 százalékra kiegyezett.

(Az a bizonyos „nemes” vad.)

Gyula barátunk tudvalevőleg válópórt folytat egykori kikapós felesége ellen, aki a ragalmazási és becsületsértési pörök egész özönét zuditotta már a nyakába, de sikertelenül. A napokban már hatvanötödször állt vádlottként a járásbíró előtt, ahol ilyenképen védekezett:

— Ez a hölgy, az én volt feleségem a perek egész tömegével üldöz, mint valami „nemes” vadat. Egész sportszerűleg üzi a házamat ellenem. Tanuim vannak rá, akik előtt kijelentette, hogy nem hágy békét a „vörös” kutyának, t. i. nekem.

Hathatós védekezését méltányolta is a bíró és felmentő ítéletet hozott, aminek persze az

lesz a következménye, hogy a „nemes“ vad visszafordul az üldözőjére és legközebb Diana asszony kerül a vádlottak padjára, akinek a becsületéért a volt férj kétszer is vívott párbajt és ülte az államfogházat heteken keresztül, míg azalatt a menyecske olyan kétlábú galambocskákkal turbékol, akik bajuszt is viselnek.

Hát nem a sors gunyja az élet?

(János nyelvel.)

— Ez a Benő olyan reklámot csapott a rigó-utcának, hogy egyszer már nekem is körül köll néznom ott.

— Az egész toronyalja elgyühet hozzám az öreg takaréka hévatali pontosságot tanulni.

— Ez a Kürthy-gyerök is elhibázta. Mért nem nézött körül a toronyalatti nagy familiák-nál. A nagy sógorság-komaság közt bele akadt volna valami szoknyába, az mög majd kirántotta volna a fegyelmibül.

— Szöröncsés embör ez az Albert, neki nem árt a jégeső se.

Gyere pajtás,

menjünk a „Fehér kakas“ vendéglő (a régi Kis Palcsi) kerthelyiségébe, ott jó házias ételeket és jó bort kapunk.

Abonensek jutányosan vállaltatnak, szintegy társaságok figyelmes kiszolgálásban részesülnek

Utcai kimérésre siller 28, fehér rizling 32, nagy burgundi 40, vörös bor 50 krajczár literenkint

Ugyanott eladó a Szeged-felsőköz-ponton levő (volt városi szőlőtelep) tiz hold szőlő (1600 □-öl) akár egészben, akár két holdas részletekben

Tudakozódhatni a nap bármely szakában. Cim: **Kürthy Elekné**, Kölcsey-utca 4. Szeged

ASZTALOS-ÜZLET ÁTHELVEZÉS.

Tisztelettel értesitem a nagy érdemű közönséget, hogy

asztalos műhelyemet

megnagyobbítva és azt mindenféle asztalos munkákra ujonan berendezve

Bocskay-utca 5. szám alá

helyeztem át.

Elfogadok teljes lakásberendezéseket, valamint minden az asztalos szakmába vágó megrendeléseket stilszerű kivitelben és mérsékelt árak mellett úgy helyben mint vidéken.

A nagy érdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Könyves László
asztalos-mester.

Kérjen ön csak

Selle és

& Kary-féle

Fredin

A legjobb fénymáz

mindenféle cipőbőrhöz
sárga és fekete

Különösen ajánlatos a
Boxcalf, Oscaria, chevreaux és lackcipőkhöz.
Wien, XII/1.

Női kereskedelmi tantolyamot

végzett, szép írású, keresztény úri leány ajánlkozik irodába vagy kis gyermekek mellé szerény feltételek mellett. Czím B. I. 21. postrestante Szeged.

Lengyel Lőrincz

cs. és kir. udvari butorgyáros
ujjonan, modern berendezett műasztalossága
SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett butor áruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Legjobb fémtisztító-szer

volt és marad is az

AMOR

fémtisztító.

Háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt 14, 20 és 30 filléres dobozokban. ooooo Gyár Lnhszkynski & társa Berlin (Germania) NO.
Figyelni az AMOR védjegyre!

Hölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arcz, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, a elegáns hölgyek kíválónan kedvelt szepítőszere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkitünőbb készítmény, mivel nem zsiradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., poudér 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

Kajhullás ellen és hajkorpa elmulasztására, min hajnövést előmozdító szer, legmegbizhatóbb a díesérő le-
velekkel kiütetett **bojtorján hajszesz**, ára 2 korona, Chinin hajviz, ára 1 korona 20 fill. Tanno Chinin Pomade ára 1 korona 20 fill. A fogak tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a Szalicy.-fogviz, ára 1 kor. 20 fill. és Mentia Fogpor, ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Harsay Károly gyógyszerárában

Szeged, zöldség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati
intézetünket

Kárász-utca 10. sz. alá,
a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.

A »Bankegyesület, mint szövetkezet« Szegeden

zálogüzletét

megnyitotta és a legelőnyösebb feltételek mellett ad kölcsönöket:

Ruhaneműekre . . .
Ékszerekre . . .
Értékpapirokra és
Ingóságokra . . .

Szegeden, Erdélyi-Deutsch palota, Kass-vigadóval szemben.

Üzleti órák:

délelőtt 1/29—1 óráig délután 3—6 óráig.

Vadászok figyelmébe =

ajánlom dúsan felszerelt fegyver-raktáramat. Fegyvereim kitünően hordanak és a legújabb szerkezetűek. Fegyverraktáram mindenkor megtekinthető.

Tisztelettel

Sebők Mihály,
Szeged, Széchenyi-tér, Jerney-ház.

